

Liikenne- ja viestintäministeriö
kirjaamo@lvm.fi
Ylitarkastaja Pauli Pullinen
pauli.pullinen@lvm.fi

21.08.2013
KSL/206/05.00.12/2013

Viite: Lausuntopyyntö 26.6.2013, LVM/1193/07/2013

LAUSUNTO LAAJAKAISTA KAIKILLE 2015 -HANKKEEN TOISEN VÄLIARVIOINNIN Keskustelumuihistiosta

Lausuntonaan Keski-Suomen liitto esittää seuraavaa:

Laajakaistatukilain muutoksella vuonna 2012 pyrittiin helpottamaan pienten verkko-operaattoreiden mahdollisuuksia toteuttaa maaseutualueiden laajakaistaverkkoja. Jo tuohon mennessä oli varmistunut, että isot kaupalliset toimijat eivät tule osallistumaan toteutukseen. Samalla oli myös varmistunut, että isot verkko-operaattorit eivät myöskään ota vastuulleen tuen ulkopuolelle jätettyjen ns. kaupallisesti toteutuviksi rajattujen kylien ja taajamien 100 Mbit yhteyksien toteuttamista. **Tehty lakimuutos oli oikean suuntainen, mutta ei laisinkaan riittävä** ottaen huomioon lailla asetetun tavoitteen ja toteutustavan vaatimat valtavat rakentamisvaiheen investointikustannukset.

Pienten osuuskuntien ja verkkoyhtiöiden vastuulle jäänyt toteutus tarvitsee suurta alkuvaiheen pääomaa, pitkää takaisinmaksuaikaa ja edullista korkotasoa. Muussa tapauksessa valtioneuvoston asettama tavoite ei lähimainkaan toteudu. **Valtion tulee kiirehtiä erilaisten lainoitus- ja takaustoimenpiteiden käyttöä**, joilla se turvaa lailla ja asetuksella asetetun tavoitteen saavuttamisen tilanteessa, joka on aiheutunut suurten teleoperaattoreiden jättäytyttyä sivuun koko maan kilpailukyvyyn ja kehityksen kannalta tärkeän hankkeen toteutuksesta. Aiemmin tukiviranomaisen tukipäätös kävi pankkilainan tai Finnveran siltarahoituksen vakuudeksi, jonka turvin rakentamisen käynnistämisen kulut voitiin kattaa. Nykyisten Finanssivalvonnan ohjeiden myötä näin ei enää ole – tukipäätöksillä ei ole mitään vakuusarvoa. Tämä on ajanut pienet verkko-operaattorit urakoitsijoihin mahdottomaan taloudelliseen tilanteeseen, mikä on vaarantamassa koko hankkeen toteutuksen.

Aiempi lakimuutos, jolla mahdollistettiin valtion tuen osittainen ennakkomaksu, ei tullut koskemaan siihen mennessä jo kilpailutettuja hankkeita. Ripeästi toimineet osapuolet joutuivat näin ollen taloudellisesti merkittävästi huonompaan asemaan hitaammin liikkeelle lähteneisiin verrattuna. Tästä syystä tuen maksatuskäytäntöön tulee saada muulla tapaa joustavuutta. **Kaikki hankkeet, myös aiemmin kilpailutetut, on saatava nopeutetun tukimaksatuksen piiriin niin, että tukea hankkeille maksetaan useassa erässä työn edistymisen mukaan.** Näkemysmme mukaan tämä ei edellytä lakimuutosta, vaan ainoastaan sen joustavampaa tulkintaa ja Viestintäviraston riittävää resurssointia maksatushakemusten määrän hieman lisääntyessä nykykäytäntöön verrattuna.

Hankkeen tavoite on erinomainen ja siitä tulee pitää edelleen kiinni. Kuitenkin lähtökohtaisesti valtioneuvostolla oli useita vääriä ja ylioptimistisia oletuksia, joihin päätökset perustuit. Valmisteluvaiheessa otettiin hyvin vähän huomioon maakunnan liittojen lausunnoissaan ja hankkeen valmistelemissä neuvotteluissa esittämiä näkemyksiä. Sama toistui jossakin mää-

rin edellisessä väliarvioinnissa. Viimeistään nyt valtion on pikaisesti korjattava vääriksi osoittautuneet ennusteet, otettava huomioon vuoden 2007 jälkeen tapahtunut muutos kuntien maksukyvyssä ja päivitettävä kuntien omarahoitusosuusluokittelu. Valtion hankkeeseen varaama kansallinen tukirahoitus on osoittautunut riittämättömäksi ja sen lisäämisestä on päätettävä ajoissa.

Laajakaista kaikille 2015 –hankkeessa on kyse valtioneuvoston alulle panemasta ja erityislaila säädellystä toteuttamisesta, ns. valtion hankkeesta. Tästä syystä valtiovallan on ohjeistettava valtion ohjauksessa olevat tuki- ja takauspäätöksiä tekevät toimijat, mm. Viestintävirasto ja Finnvera, kaikin tavoin edistämään ja tukemaan osaltaan hankkeiden rahoitusjärjestelyissä. Tämä on toteutettavissa ilman säädösmuutoksia varmistamalla niille riittävät valmisteluresurssit ja joustavoittamalla toimijoiden omia sisäisiä ohjeistuksia ja menettelytapoja. Esimerkiksi Finnveran päätöksissä on otettava huomioon, että operaattoreilta ei voida edellyttää tavanomaisia kannattavuuslukuja. Laajakaistatukilaki estää julkisen tuen takaisinperinnän uhalla teleoperaattoreiden investointien normaalin tuottotason. Voittoa tavoittelemattomien pienten verkkotoimijoiden on tyydyttävä kymmenien vuosien takaisinmaksuikiin. Lisäksi on kohtuutonta, että Finnvera edellyttää rakennusaikaisten takausten ehtona potentiaalisten liittyjien tekevän jo ennen verkon rakentamista runsaasti liittymäsopimuksia, kun verkkojen kautta tarjottavat julkiset palvelutkin ovat vasta valmisteilla mm. SADe – ohjelman tuotoksina. Pienet operaattorit ja asennusurakoitsijat ajetaan taloudelleen ahdistukseen, jopa konkurssin partaalle myös Viestintäviraston henkilöresurssien vähäisyyden vuoksi. Pahimmillaan yhden henkilön loma saattaa viivästyttää tuki- ja maksatuspäätöksiä vakavin seurauksin.

Toisen väliarvioinnin yhteydessä tulee laatia varasuunnitelma siltä varalta, että kaikkea EU-tukea ei saada sidottua laajakaistahankkeisiin kuluvan vuoden loppuun mennessä. Tämä tulee laatia siten, että vältetään EU-tuen palautuksilta ja samalla kuitenkin turvataan vähintään vastaavan suuruisen rahoituksen saaminen laajakaistahankkeisiin vuonna 2014 - 2015. Mahdollinen käyttämättä jäämässä oleva EU-tuki varauduttaisiin osoittamaan ajoissa johonkin muuhun hyväksyttävään tarkoitukseen. Vastavuoroisesti taas vuoden 2014 - 2015 puolella em. tuensaajan valtion budjetista saatavissa olevaa tukea osoitettaisiin vastaava määrä laajakaistahankkeisiin.

KESKI-SUOMEN LIITTO
Toimisto

Anita Mikkonen
maakuntajohtaja

Jarmo Koskinen
maakuntainsinööri